

โปสเตอร์หรือคลิปวิดีโอ แบบไหนช่วยให้นักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยินมีความรอบรู้ด้านสุขภาพได้ดีกว่ากัน?

นักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยินเป็นอีกหนึ่งประชากรกลุ่มเสี่ยงต่อการเข้าไม่ถึงข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ และบริการด้านสุขภาพ สื่อสุขภาพที่เผยแพร่ในช่องทางต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต สถานบริการ ฯลฯ ส่วนใหญ่เป็นสื่อที่ใช้ตัวหนังสือหรือสำหรับคนที่อ่าน ออก เขียนได้ แต่สำหรับนักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยิน ซึ่งเรียนรู้จากการเห็นด้วยภาพและภาษามือเป็นหลัก อาจเข้าไม่ถึง ไม่เข้าใจ และนำข้อมูล ความรู้ และบริการสุขภาพไปใช้อย่างไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าปัจจุบัน ความนิยมในการทำสื่อรูปภาพและคลิปวิดีโอจะเพิ่มมากขึ้น แต่สื่อรูปแบบไหนช่วยให้นักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยินมีความรอบรู้ด้านสุขภาพมากกว่ากัน

โปสเตอร์และคลิปวิดีโอที่ใช้ทดสอบเป็นแบบไหน

โปสเตอร์

มีตัวหนังสือและรูปภาพประกอบ
จำนวน 10 ข้อความ

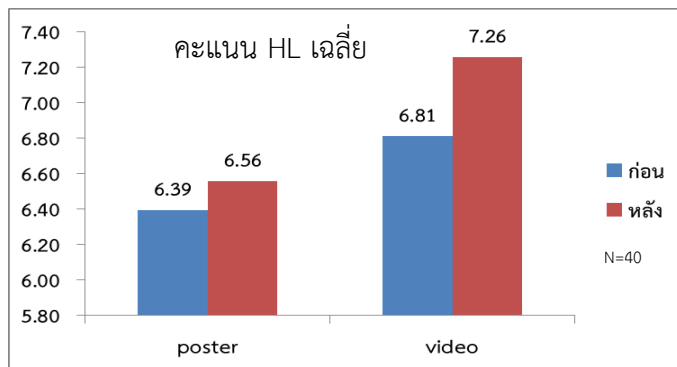
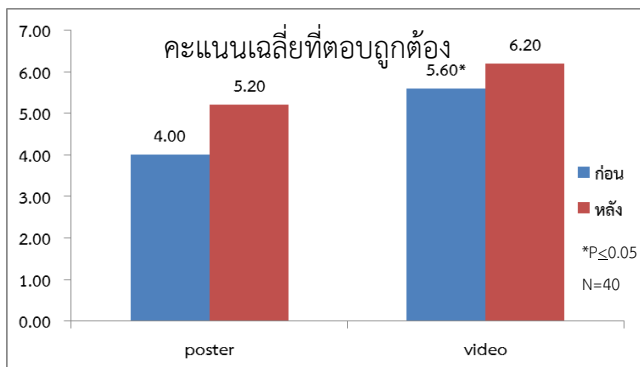
หมายเหตุ : เนื้อหาของโปสเตอร์และคลิปวิดีโอเหมือนกัน
คัดเลือกมาจาก Thai Health Literacy 66

คลิปวิดีโอ

มีคนแสดงเป็นคนหู
หนวกและใช้ภาษามือ
อธิบายกิจกรรมที่ทำ
จำนวน 4 คลิป
คลิปละ 3 นาที

โปสเตอร์หรือคลิปวิดีโอสามารถเพิ่มความรู้และความรอบรู้ด้านสุขภาพพอ ๆ กัน

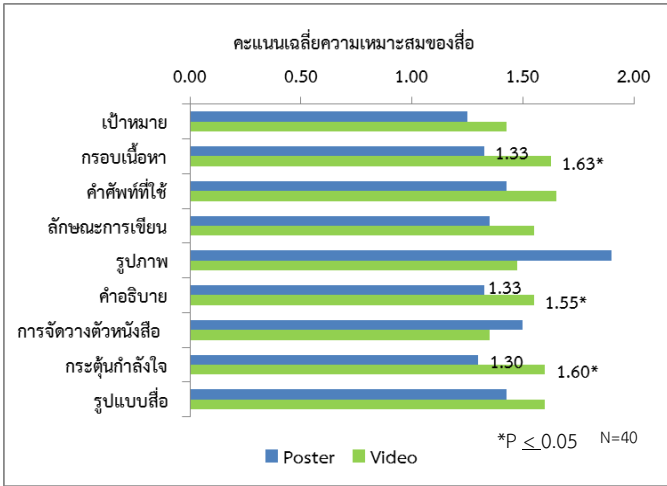

นักเรียนที่ได้รับ poster ตอบถูกเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.20 คะแนน ขณะที่นักเรียนที่ดู video ตอบถูกเพิ่มขึ้น 0.6 คะแนน อย่างไรก็ตาม นักเรียนที่ดู video มีคะแนนก่อนดูสื่อสุขภาพสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับ poster ทำให้โอกาสที่จะได้คะแนนเพิ่มนั้น อาจมีน้อยกว่า และเมื่อเทียบคะแนนหลังดูสื่อสุขภาพของทั้งสองกลุ่ม พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นักเรียนที่ได้รับ poster มีคะแนน Health Literacy (HL) เพิ่มขึ้น 0.16 คะแนน ขณะที่กลุ่มดู video เพิ่มขึ้น 0.45 คะแนน เมื่อเทียบเคียงคะแนนของทั้งสองกลุ่ม ก่อน - หลัง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

แต่นักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยินชอบคลิปวิดีโอ (พร้อมภาษามือประกอบ) มากกว่าโปสเตอร์

นักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยินที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความเห็นว่า คลิปวิดีโอ (พร้อมภาษามือ) มีความเหมาะสมมากกว่าโปสเตอร์ในประเด็นกรอบเนื้อหา คำอธิบาย และการกระตุ้นกำลังใจ (ได้รับคะแนนสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ)

กรอบเนื้อหาที่ถูกนำเสนอในคลิปวิดีโอ เป็นการนำข้อความสุขภาพมาสอดแทรกและสาธิตให้เห็นผ่านกิจกรรมในหนึ่งวัน อีกทั้งยังมีคำอธิบายทั้งภาษาไทยและภาษามือประกอบกิจกรรม เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น และใช้ผู้แสดงที่เป็นคนหูหนวกจริงในบริบทที่ใกล้เคียงกับวัยเรียน จึงอาจทำให้นักเรียนรู้สึกมีกำลังใจและมั่นใจได้ว่าจะสามารถทำได้ด้วยตนเอง

ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานด้านสุขภาพและอื่น ๆ ที่ให้บริการข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ และบริการสุขภาพ ควรผลิตสื่อต่าง ๆ ให้หลากหลายมากกว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีตัวหนังสือหรือรูปภาพเพียงอย่างเดียว และควรจัดบริการช่วยเหลือในการเข้าถึงข้อมูลและบริการของหน่วยงานให้แก่ผู้ใช้บริการที่มีข้อจำกัดทางร่างกายและความรอบรู้ด้านสุขภาพ
2. หน่วยงานด้านสุขภาพและอื่น ๆ ควรปรับปรุงการผลิตสื่อสุขภาพและสื่ออื่น ๆ เพื่อเพิ่มความรู้และความรอบรู้ด้านสุขภาพสำหรับกลุ่มคนพิการทางการได้ยิน (อาจหมายรวมถึงกลุ่มประชากรที่หูตึง หรือมีข้อจำกัดในการเข้าใจภาษาไทยจากการฟังและการเขียน) โดยใช้รูปภาพและคลิปวิดีโออธิบายข้อมูลและสาธิตพฤติกรรมพึงประสงค์ ทั้งนี้ควรมีคำอธิบายและภาษามือประกอบด้วยเพื่อความเข้าใจที่ดีขึ้น
3. หน่วยงานด้านสุขภาพ การศึกษา และอื่น ๆ ควรร่วมกับหน่วยงานวิชาการด้านการศึกษาพิเศษหรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ในการผลิตคลิปวิดีโอภาษามือในมิติอื่น ๆ ของชีวิตตลอดทุกช่วงวัย โดยสามารถประสานความร่วมมือหรือขอรับการสนับสนุนจากองค์กรภาครัฐที่มีทุนสำหรับผลิตสื่อสร้างสรรค์ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ หรือสำนักงานกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงข้อมูลและบริการต่าง ๆ
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาให้แก่เด็กที่มีความพิการทางการได้ยินควรจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้สื่อที่เป็นรูปภาพและคลิปวิดีโอพร้อมภาษามือในหัวข้อหนึ่ง ๆ ให้ซ้ำกันมากกว่า 1 ครั้ง และควรเพิ่มการสาธิตและฝึกปฏิบัติ เพื่อสอบถามความเข้าใจและการนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้อง

ผู้เขียน
นายสายชล คล้อยเอี่ยม
นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ
สำนักงานโครงการขับเคลื่อนกรมอนามัย 4.0
เพื่อความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน (สขรส.)
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

ติดต่อ
สำนักงานโครงการขับเคลื่อนกรมอนามัย 4.0
เพื่อความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน (สขรส.)
อาคาร 7 ชั้น 6 กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 02-590-4705
เว็บไซต์: <http://dohhl.anamai.moph.go.th>

เอกสารฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการประชุมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียน เพื่อพัฒนาสื่อทางเลือกให้กับนักเรียนที่มีความพิการทางการได้ยินและคนที่มีความพิการทางการเห็น โดยมีผู้ร่วมดำเนินการ ได้แก่ นายสายชล คล้อยเอี่ยม นายศุภชิต สนธิสุข นายวิทวัส สุฤทธิกุล นางสาวฐิติมา นวชินกุล นางสาววิภาสรี บุญชูช่วย และนางวิมล โรมา

ดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพตามช่วงวัยได้ที่
AnamaiMedia
<http://203.157.68.27/result.php?q=category&id=1>
และ <https://www.anamai.moph.go.th/>